

Deiliskipulag áfangastaðar við Kolgrafafjörð

4. apríl 2018

Grundarfjarðarbær

ATA

Samþykktir

Deiliskipulag þetta sem fengið hefur meðferð skv. 40. og 41. grein

skipulagslaga nr. 123/2010 var samþykkt í bæjarstjórn

Grundarfjarðarbæjar þann _____.

f.h. Grundarfjarðarbæjar

Þorsteinn Steinsson, bæjarstjóri

Deiliskipulagið tók gildi með birtingu auglýsingar nr. _____

þann _____ í B-deild Stjórnartíðinda.

A1205-016-U01

EFNISYFIRLIT

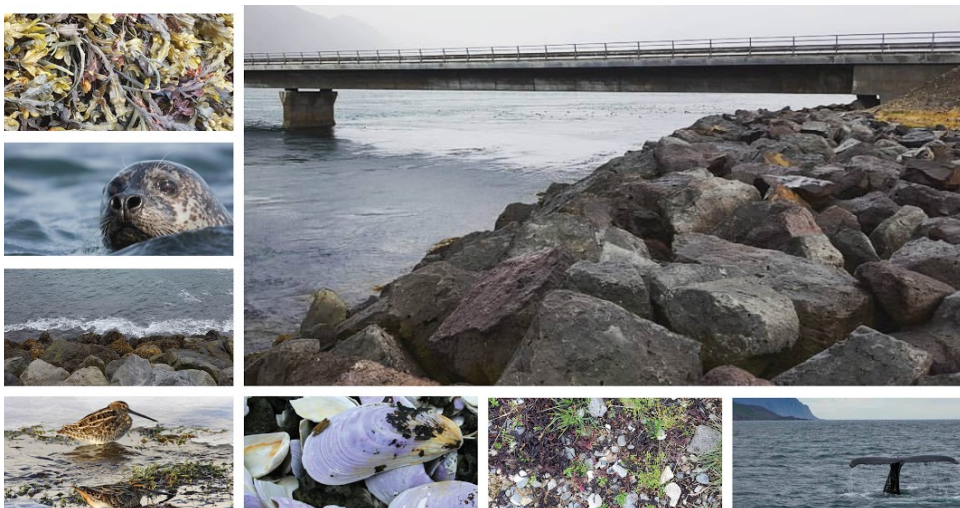
Samþykktir	1
Forsendur	3
Núverandi aðstæður	3
Nýr áfangastaður við Kolgrafafjörð	4
Minjar/fornminjar	4
Tengsl við aðrar áætlanir	4
Gögn deiliskipulags	5
Samráð og skipulagsferli	5
Tillaga að deiliskipulagi	6
Markmið og tilgangur	6
Afmörkun	6
Vegtenging og bílastæði	6
Svæði til áningar	6
Þjónustuskýli	7
Útsýnispallur	7
Lýsing	8
Áfangaskipting	8
Áhrif á umhverfið	8

Forsendur

Í Kolgrafafirði er fjölbreytt dýralíf, óspilltar fjörur og opin svæði sem bjóða upp á spennandi og fjölbreytta útvist og náttúruupplifun. Í fjörnum er fjölbreytt fuglalíf, þar halda selir sig og borið hefur á því að hvalir synda undir brúna og inn í fjörðinn. Undir brúnni er straumhart og mikið sjónarspil þegar flæðir að og út úr firðinum.

Þeim ferðamönnum fjölga sem stöðva við og á brúnni yfir Kolgrafafjörð til að njóta fagurs útsýnis, fjölskrúðugs dýralífs og ólgandi sjávarstrauma undir brúnni. Komið hefur fyrir að bílar stöðvi á brúnni í myrkri og slökkvi ljós til að njóta norðurljósadýrðar sem skapar hættu. Bílum er lagt bæði í vegarköntum við enda brúarinnar, einkum vestan megin, og í sumum tilfellum á sjálfri brúnni. Við þessar aðstæður skapast talsverð hættu, bæði fyrir gangandi vegfarendur sem og bílaumferð.

Til að bregðast við þessu vill Grundarfjarðarbær stuðla að því að bæta aðstöðu vestanvert við Kolgrafafjarðarbrú, þar sem hægt verður að stöðva á öruggan hátt og njóta þeirrar einstöku upplifunar og náttúruskoðunar sem staðurinn býður uppá.

Mynd 1: Í Kolgrafafirði

Núverandi aðstæður

Árið 2003 var lokið við þverun Kolgrafafjarðar með vegfyllingu og um 210 m langri brú. Fyrir 1-2 árum var aðstaða fyrir ferðalanga bætt, vestanvert við brúna, þar sem vinsælt var orðið að stöðva bíla og njóta náttúru og útsýnis. Tæpum 100 m frá vesturenda brúarinnar er beygt niður vegspotta í nokkrum halla, niður á ca. 1500 m² malarplan norðan megin vegar, þar sem hægt er að leggja bílum og ganga út á grjótnargardö umhverfis brúarsporðinn. Mölin á planinu er mjög gróf og hafa bílar og rútur fest sig í mölinni. Eitt nestisborð er við grjótnargardönn, en engin lýsing eða önnur aðstaða er á svæðinu. Mögulegt er að fara undir brúna eftir grjótnargardönnum. Leiðin er ekki greiðfær þar sem bíl frá grjótnargardönni undir brúarkantinn er ekki hátt, en undir brúargólfinu sjálfu er manngengt.

Mynd 2: Á grjótnargardönni undir brúnni yfir Kolgrafafjörð

Innar í firðinum, í grennd við bæinn Eiði, í ca. 2,5 km fjarlægð frá brúnni, er áningarstaður Vegagerðarinnar sem lokið var við árið 2015. Frá þeim áningarstað er gott útsýni yfir fjörðinn og fjallasýn mikil sem áhugavert væri að tengja við fyrirhugaðan áfangastað við Kolgrafafjörð í framtíðinni með góðri gönguleið.

Svæðið og fjörurnar í kringum vesturenda brúarinnar eru í landi jarðarinnar Hjarðarbóls. Fyrirhuguð deiliskipulagsvinna er unnin í samstarfi við landeigendur Hjarðarbóls og Eiðis, sem er næsti bær við Hjarðarból.

Nýr áfangastaður við Kolgrafafjörð

Í verkefninu felst að útbúa aðstöðu til að njóta útsýnis og náttúruhlífis við vesturenda brúarinnar yfir Kolgrafafjörð ásamt nýjum bílastæðum og svæði til áningar. Gert er ráð fyrir bílastæðum fyrir allt að tvær rútur og 11 fólksbíla, þar af eitt fyrir hreyfihamlaða, ásamt hjólastæðum. Á áfangastað verður gert ráð fyrir salernisaðstöðu, nestisaðstöðu og útsýnispall ásamt upplýsingaskiltum um nánasta umhverfi, náttúru og nærliggjandi þjónustu.

Mynd 3: Nýr áfangastaður er í u.þ.b. 9 km fjarlægð frá þéttbýlinu í Grundarfirði.

Við núverandi vegtengingu stendur veðurstöð Vegagerðarinnar. Gert er ráð fyrir þeim möguleika að veðurstöð geti færst um 40-50 m til vesturs í samráði við landeigendur Hjarðarbóls og Vegagerðina.

Minjar/fornminjar

Við gerð aðalskipulags Grundarfjarðar voru skráðar allar fornleifar í sveitarfélaginu. Þær má sjá í Fornleifaskrá Grundarfjarðarbæjar, I og II hluta (útg. 2005). Fornleifar voru einnig skráðar í tengslum við mat á umhverfisáhrifum vegna þverunar Kolgrafafjarðar. Við vesturenda brúarinnar, á Hjarðarbólsodda, voru minjar um naust úr hlöðnu grjóti sem opnaðist til norðausturs. Við skráningu minjanna var rústin rannsökuð af Fornleifavernd ríkisins (nú Minjavernd) og fjarlægð vegna brúarframkvæmdanna.

Eyjar, hólmar og fjörur í innanverðum Breiðafirði eru verndaðar með lögum nr. 541/1995 um vernd Breiðfjarðar. Lögin kveða á um að í skipulagsáætlunum verði

að taka tillit til verndaráætlunar Breiðfjarðarnefndar og leita umsagnar nefndarinnar. Breiðfjarðarnefnd gerði ekki athugasemdir við innihald lýsingar skipulagsverkefnisins.

Tengsl við aðrar áætlanir

Í Aðalskipulagi Grundarfjarðar, dreifbýlishluta, 2003-2015 er svæðið kringum Kolgrafafjörð skilgreint sem óbyggt svæði. Ekkert deiliskipulag er í gildi fyrir svæðið. Um þessar mundir stendur yfir endurskoðun á aðalskipulagi Grundarfjarðar. Tillaga að deiliskipulagi fyrir áfangastaðinn er í samræmi við markmið gildandi aðalskipulags um ferðaþjónustu, náttúruvernd, samgöngur og útivist auk þess sem þar er lagt til að áfangastöðum verði fjölgað.

Í kafla 4.7 um umhverfismat í Aðalskipulagi Grundarfjarðar 2003-2015, dreifbýlishluta, segir:

Færsla þjóðvegur úr Kolgrafafirði gjörbreytir áherslum og kallar um leið á nýjar skilgreiningar fyrir svæðið. Hugmyndir hafa verið um nýtingu svæðisins undir frístundabyggð, atvinnurekstur, útivist eða varðveislu svæðisins vegna náttúrugæða þess.

Útivist og ferðaþjónusta: Þessi flokkur hefur fremur jákvæð áhrif í heild í Kolgrafafirði en getur þó skert þau gæði sem nú einkenna fjörðinn. Mikilvægt er því að umgengnisreglur verði skýrar og aðgengilegar. Lítt snortin landslagsheild, í svo mikilli nálægð við þéttbýli, er fjársjóður sem hefur gildi á alþjóðlegan mælikvarða. Augljós ávinningur er því af Kolgrafafirði sem útivistarsvæði fyrir almenning, auk þess sem það setur litlar skorður við annarri landnotkun.

Áhersla á útivist, sem byggir á gæðum svæðisins sem lítt snortins lands, er líkleg til þess að veita æskilega vernd lífríkis og landslags.

Mynd 4: Hluti úr Aðalskipulagi Grundarfjarðar 2003-2015, dreifbýlishluta

Í Svæðisskipulagi Snæfellsness, sem samþykkt var árið 2014, var m.a. mörkuð stefna um nýtingu auðlinda og um umgengni þeirra, til nánari útfærslu í aðalskipulagi einstakra sveitarfélaga. Eitt af markmiðum í kafla um búsetuskilyrði og atvinnulíf er að landbúnaður, ferðaþjónusta og útivist verði ráðandi landnýting í dreifbýli.

Gögn deiliskipulags

- ▶ Deiliskipulagsuppráttur í mkv. 1:1000 dags. 4. apríl 2018.
- ▶ Greinargerð, skipulagsskilmálar og skýringarmyndir dags. 4. apríl 2018.

Samráð og skipulagsferli

Lýsing skipulagsverkefnisins var kynnt í samræmi við 40. gr skipulagslaga nr. 123/2010, frá 3. - 26. nóvember 2016. Eftirtaldir aðilar fengu lýsinguna til umsagnar: Skipulagsstofnun, Vegagerðin, Breiðafjarðarnefnd, Minjastofnun Íslands, Umhverfisstofnun, Heilbrigðiseftirlit Vesturlands, eigendur jarðanna Kolgrafa og Berserkseyrar, viðeigandi nefndir og ráð Grundarfjarðarbæjar, sveitarstjórnir sveitarfélaga á norðanverðu Snæfellsnesi, Lögreglan á Vesturlandi, Ferðafélag Snæfellsness, Ferðamálasamtök Snæfellsness, Þjóðgarðurinn Snæfellsjökull og Markaðsstofa Vesturlands. Samráð var einnig haft við landeigendur Hjarðarbóls og Eiðis. Umsagnir og ábendingar bárust við lýsinguna sem hafðar voru til hliðsjónar við gerð deiliskipulagstillögu.

Deiliskipulagstillagan var kynnt á vinnslustigi á vef sveitarfélagsins og með auglýsingu í svæðisbundnum fréttamiðli á tímabilinu 14. mars til og með 3. apríl 2018. Eftirtaldir aðilar fengu tillöguna til umsagnar: Skipulagsstofnun, Vegagerðin, Breiðafjarðarnefnd, Minjastofnun Íslands, Umhverfisstofnun, Heilbrigðiseftirlit Vesturlands, eigendur jarðanna Kolgrafa og Berserkseyrar, viðeigandi nefndir og ráð Grundarfjarðarbæjar, sveitarstjórnir sveitarfélaga á norðanverðu Snæfellsnesi, Lögreglan á Vesturlandi, Ferðafélag Snæfellsness, Ferðamálasamtök Snæfellsness, Þjóðgarðurinn Snæfellsjökull og Markaðsstofa Vesturlands.

Umsagnir bárust frá Heilbrigðiseftirliti Vesturlands, Lögreglunni á Vesturlandi og Vegagerðinni þar sem engar athugasemdir voru gerðar við tillöguna.

Tillagan er nú auglýst samkvæmt 41. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 í 6 vikur frá 5. apríl til og með 17. maí 2018.

Að loknum auglýsingatíma mun skipulags- og umhverfisnefnd og bæjarstjórn Grundarfjarðar taka afstöðu til athugasemda áður en endanlegt deiliskipulag er afgreitt og sent Skipulagsstofnun. Deiliskipulagið tekur að lokum gildi með auglýsingu í B-deild Stjórnartíðinda.

Tillaga að deiliskipulagi

Markmið og tilgangur

Megintilgangur með skipulagningu svæðisins er að bæta öryggi vegfarenda með því að skilgreina áningarstað þar sem veittar verða upplýsingar um umhverfið, náttúruna og nærliggjandi þjónustu, ferðalöngum til hagsbóta.

Markmið með skipulagningunni er jafnframt að stýra umferð fólks um svæðið, sem er nú þegar farið að draga til sín ferðamenn. Það þjónar því bæði ferðalöngum og náttúrunni að skipuleggja svæðið og umgengni um það af kostgæfni.

Afmörkun

Deiliskipulagssvæðið nær utan um vesturluta brúarinnar yfir Kolgrafafjörð, fjörunar við brúna og grjóthleðslur. Svæðið er um 3,3 ha að stærð.

Mynd 5: Mörk deiliskipulagssvæðis (ekki í kvarða)

Vegtenging og bílastæði

Ný vegtenging verður á svipuðum stað og núverandi tenging. Gert er ráð fyrir að hækka vegtenginguna við aðalveginn, styrkja hana og setja á hana klæðingu. Tillaga að legu nýrrar vegtengingar og útfærsla hennar var útfærð af Vegagerðinni. Við lokahönnun og framkvæmd vegtengingar og bílastæðis skal æftran hafa fullt samráð við Vegagerðina.

Í deiliskipulagi er gert ráð fyrir 11 bílastæðum fyrir fólkubíla, þar af eitt fyrir hreyfihamlaða og tveimur stæðum fyrir rútur. Rútum er ekið inn á bílaplan, kringum upphækkað "hringtorg" áður en þeim er lagt í merkt stæði. Allar merkingar á bílastæði skuli vera skýrar og greinilegar.

Þörf gæti verið á stoðvegg meðfram suðurhlíð bílastæðis vegna halla upp að þjóðvegi. Gengið skal frá bílastæðaplani og jöðrum þess þannig að það falli sem best inn í umhverfið. Útfærsla bílastæðaplans getur breyst við fullnaðarhönnun og skulu bílastæði vera í samræmi við kafla 6.2. í byggingarreglugerð nr. 112/2012. Meðfram þjóðvegi er gert ráð fyrir vegriði sem skal útfæra í samráði við Vegagerðina.

Austan megin við bílastæði er gert ráð fyrir svæði til áningar. Gönguleið frá bílastæði að áningarsvæði skal vera hönnuð með aðgengi allra í huga.

Svæði til áningar

Innan áningarsvæðis skal gera ráð fyrir sætum og/eða bekkjum, nestisborðum og upplýsingaskiltum. Við fullnaðarhönnun verður stærð, umfang og lega áningarstaðar ákvörðuð endanlega. Ákjósanlegt er að svæði til áningar sé aðskilið frá bílastæði til að næði sé til áningar. Mælst er til að reisa lága hleðslu eða vegg meðfram vestur- og norðurhlíð áningarsvæðis til að auka næði gesta.

Yfirborð áningarstaðar skal vera jafnt og vel frágengið, sem og jaðrar þess. Þar sem gera má ráð fyrir að sjór gangi á land skal frágangur áningarsvæðis vera þannig að vatn safnist ekki fyrir á yfirborði hans.

Bekkir, sæti og önnur götugögn innan áningarsvæðis skulu vera úr slitsterku, náttúrulegu efni s.s. steypu, steini eða timbri. Frá áningarsvæði er gönguleið/gönguleiðir upp á útsýnisfall.

Við áningarsvæði skal setja upp skilti með upplýsingum um áfangastaðinn við Kolgrafafjörð, leiðbeiningar um umgengni og öryggi ásamt vísun á nálæga ferðaþjónustu.

Þjónustuskýli

Þjónustuskýli skal vera sunnan megin við áningarsvæði. Í skýli skal vera að lágmarki vera eitt salerni, sorpílát og önnur sú aðstaða fyrir ferðalanga sem þykir henta þegar kemur að fullnaðarhönnun áfangastaðar. Hámarkshæð skýlis er 3 m og skal þak vera flatt eða halla til suðurs (í átt að þjóðvegi). Hönnun skýlis skal vera vönduð og notast skal við náttúruleg efni, s.s. timbur, stein eða steypu. Að lagmarki skal eitt salerni vera aðgengilegt fyrir hreyfihamlaða. Heimilt er að reisa annað hvort varanlegt skýli fyrir fyrir salerni, eða koma fyrir tímabundinni salernisaðstöðu eða þurrsalerni t.a.m. yfir sumartímann. Tímabundinni aðstöðu skal komið fyrir á snyrtilegan hátt sunnan áningarsvæðis og utan um slíka aðstöðu skal reisa og snyrtilegt skýli eða skjól.

Tryggja skal viðunandi losun og frárennsli í samræmi við reglugerðir. Sorpgeymslur skulu vera í samræmi við byggingarreglugerð nr. 112/2012. Hreinsivirki vegna fráveitu skal komið fyrir í samræmi við reglugerðir. Leiðbeinandi staðsetning rotþró er sýnd á uppdrætti. Viðhald og umhirða salerna verður á vegum Grundarfjarðarbæjar.

Útsýnispallur

Á grjótnargarði, sunnan og norðanmegin brúarinnar verður útsýnispallur. Á deiliskipulagsuppdrætti er sýnd leiðbeinandi lega og stærð útsýnispalls en gera má ráð fyrir að lega og umfang hans geti breyst við fullnaðarhönnun. Að lágmarki skal norðurhluti útsýnispalls vera aðgengilegur öllum vegfarendum en verði því komið við skal suðurhluti hans einni aðgengilegur öllum. Breidd útsýnispalls skal að lágmarki vera 1,6 metrar en heimilt er að hafa hluta eða allan pallinn breiðari. Yfirborð skal vera jafnt og vel frágengið. Efnisnotkun og útfærsla útsýnispalls verði þess eðlis að vatn safnist ekki fyrir, t.d. þegar sjór gengur yfir. Yfirborð hans skal því vera slitsterkt og gegndræpt, s.s. ryðbrún stálgrind sem endist lengi og þarfnast lágmarksviðhalds. Efnisval skal vera þannig að útsýnispallur falli vel að umhverfinu. Handrið eða girðing skal vera meðfram ytri brún útsýnispalls og skal vera úr efni með að lágmarki 60% gegnsæi, t.d. ryðbrúnt stálnet eða stálprófilar. Útsýnispallur skal vera hannaður í einingum þannig að hægt sé að lyfta hluta hans upp þegar grjótnargarður þarfnast viðhalds eða viðgerða.

Við innri brún útsýnispalls er æskilegt að koma fyrir sætum eða bekkjum á völdum stöðum og skal þá tryggt að gönguleið sé nægilega breið þar sem bekkir eru. Efnisval skal vera þannig að sæti og bekkir falli vel að umhverfinu, s.s. steinn,

steypa eða timbur. Á hvorum enda útsýnispalls er heimilt að reisa vegg, skýli eða skjól, að hámarki 2,6 m á hæð til norðurljósa- og náttúruskoðunar. Heimilt er að setja útskot á útsýnispall sem auka gæði upplifunar.

Mynd 6: Þrívíddarmynd sem sýnir mögulega útfærslu útsýnispalls með gangvegi undir brúna

Tryggja þarf öryggi þeirra sem fara milli norður- og suðurhluta útsýnispalls, en í dag fara ferðalangar yfir þjóðveginn sem getur skapað hættu. Í dag er einnig mögulegt að fara undir brúna eftir grjótnargarðinum, milli norður- og suðurhluta hans. Leiðin er hins vegar ekki auðfær þar sem hæð frá grjótnargarði upp undir brúarkantinn er um 1 meter. Í tillögu að deiliskipulagi eru gefnir tveir möguleikar á tengingu milli norður- og suðurhluta útsýnispalls. Annars vegar að útsýnispallur fari undir brúna á grjótnargarði en hins vegar að setja undirgöng undir veginn. Fullt samráð skal haft við Vegagerðina við nánari útfærslu og framkvæmd við gerð gönguleiðar undir brúna eða veginn. Leiðbeinandi staðsetning undirganga er sýnd á uppdrætti. Við fullnaðarhönnun þarf að meta þarf hvor útfærslan hentar betur hvað varðar kostnað og öryggi.

Frá áningarsvæði skal vera greiðfær gönguleið upp á útsýnispall, en frá áningarsvæði upp á útsýnispall er u.þ.b. 1 meters hæðarmunur. Hæðarpunktur á svæðinu voru mældir í janúar 2017 en yfirfara þarf allar mælingar á svæðinu. Tryggja skal aðgengi fyrir alla vegfarendur frá áningarsvæði upp á útsýnispall. Lega gönguleiða á uppdrætti er leiðbeinandi en við framkvæmd og nánari útfærslu þeirra skal fylgja ákvæðum byggingarreglugerðar um lágmarkshalla og frágang. Yfirborð þeirra skal vera slitsterkt og gegndræpt þar sem búast má við að sjór gangi á land, t.d. stálgrindur sem falla inn í umhverfið eða hellulögn úr náttúrusteini.

Lýsing

Allri lýsingu á og við áfangastað skal haldið í lágmarki til að forðast ljósmengun á svæðinu.

Áfangaskipting

Gerð er krafa um að framkvæmdum við bílastæði, útsýnispall og gönguleið undir veginn eða brúna verði lokið á sama tíma. Til að auka öryggi þeirra sem nema staðar við brúna er ekki heimilt að ljúka við gerð hluta áfangastaðar, s.s. bílastæði eða vegtengingu.

Áhrif á umhverfið

Gerð er grein fyrir áhrifum deiliskipulagsins á umhverfið í samræmi við 12. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

Einn megintilgangur með skipulagningu svæðisins er öryggi vegfarenda og gesta áfangastaðarins, sem og verndun svæðisins, um leið og aðstaður ferðalanga til náttúruskoðunar eru bættar. Skipulagning svæðisins mun stuðla að bættri umgengni um svæðið og að ferðalöngum standi til boða skýrar leiðir og góð aðstaða til að njóta fjölskrúðugrar náttúru. Skýrar umferðarleiðir, góð aðstaða og vandaður frágangur stuðlar að því að verja svæðið og koma í veg fyrir að umhverfið spillist. Þó má alltaf gera ráð fyrir að einhver umgangur verði utan skilgreinds áfangastaðar. Landið kringum brúna og fjörur fjarðarins eru einkum grýtt svæði eða möl, en minna er um viðkvæmt yfirborð eins og graslendi, mýrar eða mosavaxið land sem þola illa umgang fólks.

Niðurstaða umhverfismats í kafla 4.7 í greinargerð dreifbýlis með aðalskipulagi Grundarfjarðar, þar sem fjallað er um breytta landnotkun í Kolgrafafirði, er sú að útivist og ferðaþjónusta hafi fremur jákvæð áhrif á Kolgrafafjörð. Augljós ávinningur sé af Kolgrafafirði sem útivistarsvæði fyrir almenning, auk þess sem það setur litlar skorður við annarri landnotkun. Tekið er fram að mikilvægt sé að umgengnisreglur verði skýrar og aðgengilegar. Í ljósi þess að svæðið er nú þegar farið að draga til sín ferðamenn er ljóst að setja þarf umgjörð um heimsóknir á svæðið til að stuðla að verndun náttúrunnar. Landnotkun sem tengist ferðaþjónustu og útivist er í samræmi við markmið Svæðisskipulags Snæfellsness 2012-2026.